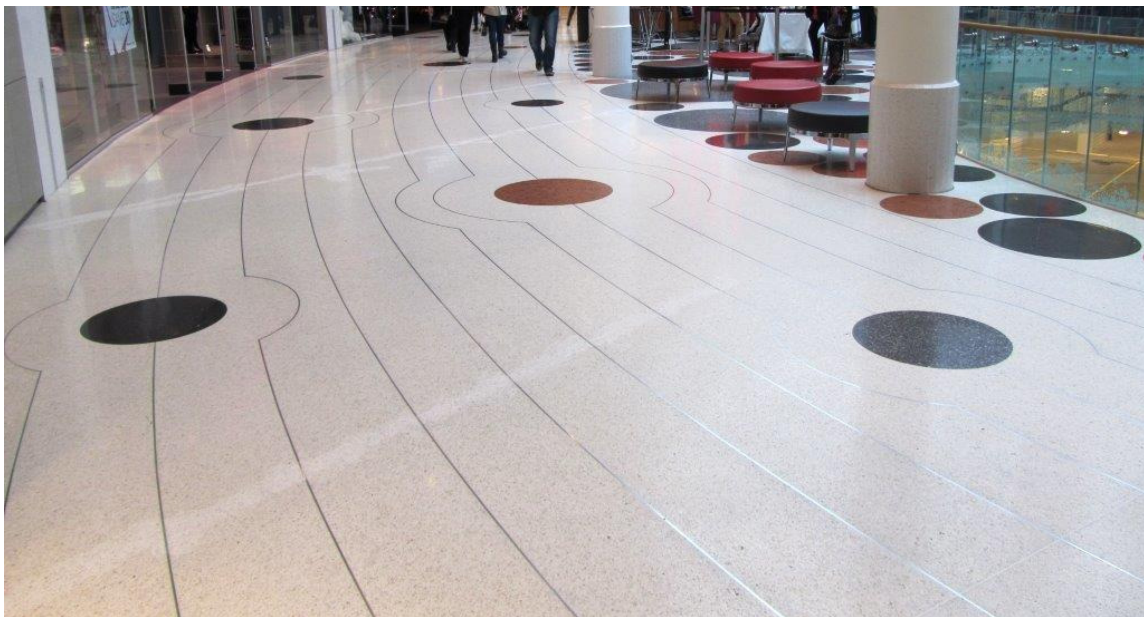

Skötsel­anvisningar

för

TERRAZZO
GOLV

Slitstarka Stengolv
som läggs av egna
hantverkare

Herrljunga Terrazzo AB

SKÖTSELANVISNINGAR

När Terrazzogolvet är nytt

"Varför har inte mitt nya golv samma glans och lyster som andra terrazzogolv har? Mitt golv ser fläckigt och tråkigt ut." Den här frågan kan ibland höras från dem som har ett nytt terrazzogolv. Det är också helt korrekt att det är stor skillnad mellan ett nylagt och ett äldre golv. Frågar man ägaren till det glansiga golvet så är det mycket troligt att han eller hon haft samma problem med sitt nya golv, en gång i tiden - men att golvet sedan blivit allt bättre med åren. Även om det från början inte haft det utseende man förväntat sig, kan man vara helt övertygad om att det med tiden kommer att utveckla den speciella lyster och patina som kännetecknar just terrazzogolv.

Vad är anledningen till att ett nylagt terrazzogolv kan verka fläckigt? Under de olika processerna läggning, härdning, slipning, spackling och glättning tillförs terrazzon fukt. Dessa moment är av vikt för golvytans kvalitet, men vattnet är också bra ur rent konstruktiv synvinkel. I den långsamt torkande terrazzobetongen avleds fukten. Den tränger upp i den färdigbehandlade ytan och förorsakar fläckarna. De allra flesta vita missfärgningar på terrazzoitor är kalkutfällningar (kalciumkarbonat) från den kemiska reaktion som startar i terrazzobetongen när portlandscementen blandas med vatten. Cementen hydratiserar och omvandlas till ett hårt, stenligt material som utgör bindemedlet i terrazzon. En mindre del av cementen och vattnet omvandlas dock till kalciumhydroxid. I mycket små mängder ligger denna kvar på golvytan och dess porer efter den sista slipningen. När kalcium-hydroxiden, vatten och koloxid (luft) reagerar bildas kalciumkarbonat (en s.k. kalkutfällning sker, jfr t ex tegelfasader). Kalkutfällningens intensitet kan variera, och synas som allt från en ljus, knappt märkbar slöja till en tunn beläggning. På en mörk terrazzoita kan en ljus slöja upplevas som värre än en tjockare beläggning på en ljus terrazzoita. Man bör förhindra att golvet omväxlande fuktas upp och torkas ur, och istället behandla det med ett vattenavvisande tätningsmedel (såpa eller mjukvax). Dessutom bör man hålla golvet skyddstäckt under byggnadstiden eftersom härdningen fortgår. Det är då en fördel att behålla fukten i golvet. Ett nytt golv som härdar är också sugande och drar till sig smuts som bärs av vatten. Med tiden, och normal städning, kommer dock terrazzogolvets lyster att framträda mer och mer.

RENGÖRING AV NYA TERRAZZOGOLV

Den första behandlingen

Ett problem som ibland kan dyka upp hos nylagda terrazzogolv är att ytan verkar glanslös och täcks av en gråvit hinna. Känner man inte till hur terrazzon fungerar misslyckas man ofta med att rätta till detta problem pga att man kanske upprepar det förfaringsätt som egentligen orsakat det hela. Det hela beror på cementens kemiska sammansättning och förvärras om man använder felaktiga rengöringsmedel och metoder för att få bort kalkutfällningar från golvytan. Om man bara torkar av med vatten så klarar vattnet endast av att lösa upp 6-7 % av kalkutfällningarna. Skurning och spolning med rent vatten är inte heller tillräckligt effektivt för att få bort kalken från terrazzoytans porer, även ny kalk kommer upp från terrazzoskiktet. Denna process avtar dock efter en tid. Resterna måste avlägsnas med hjälp av ett rengöringsmedel. Man har konstaterat att ett rengöringsmedel för terrazzoytor inte bör innehålla vare sig syror eller starka alkalier, utan skall helst vara helt neutralt. Men det avgörande är inte bara att pH-värdet är neutralt utan det skall också vara ett effektivt rengöringsmedel.

Såpa är en kemisk förening av fettsyraoljor och alkaliska ämnen. Detta medför att en tunn film av dessa fetthaltiga oljor lämnas kvar på golvytan, och polerar man sedan upp golvet så får terrazzoytan sin fina glans. Problem uppstår när denna tunna oljefilm reagerar med rester av kalkutfällningen. Då bildas en olöslig kalciumhinna som gör att golvet ser glanslöst ut. Om man då upprepar rengöringen av golvet med samma typ av rengöringsmedel som tidigare, så förvärras situationen. Man kan förebygga eller åtminstone reducera detta problem genom att mycket grundligt rengöra golvet med ett nonjonaktivt neutralt allrengöringsmedel som inte reagerar eller förenar sig med ev. kalkrester innan skyddsbehandling sker. Och lägger man på en polish eller ett bonvax så stänger man in oljefilmen under ett genomskinligt skyddsskikt, som är mycket kostsam och besvärlig att få bort.

Om man under lång tid använder en typ av såpa som bildar en oljefilm på golvytan så har detta sina begränsningar, eftersom denna hinna aldrig riktigt hårdnar drar den till sig smuts och damm. Följden blir att t o m ett perfekt golv kommer att se tråkigt och glanslöst ut med tiden. Man bör därför tvätta golven med ett allrengöringsmedel med jämna mellanrum. Rengöringsmedel lämnar ingen oljig hinna eller annan rest som samlar smuts.

Sammanfattning installationsbehandling:

- Rengör golven grundligt med allrengöringsmedel (som i koncentrat håller pH 7-10)
- Behandla golven med såpa eller mjukvax tills golven blir mättade, blanda med koncentration c:a 1:4.
- Överskott avtvättas med allrengöringsmedel.
- Ev. highspeedpolera för högre glans.

Välj i första hand produkter märkta med **bra miljöval** eller motsvarande märkning.

Undvik att använda skarpa rengöringsmedel och tätningsmedel kan skada och förstöra terrazzoytan. Undvik kristalliserande salter, skadliga alkalier eller syror. Dessa ämnen kan visa sig vara skadliga för golvet. När man rengör ett terrazzogolv rekommenderas vanligen att man inte använder ett rent ytbearbetningslack (som de flesta bonvax och polish är) eftersom golven då kan bli halkiga, och får en onaturlig yta som kan missfärgas med tiden.

SKÖTSELRÅD FÖR DAGLIGT UNDERHÅLL AV TERRAZZO

Hur skall jag utföra daglig skötsel av terrazzogolv?

En fråga som ofta ställs är, ”Hur ofta skall man rengöra Terrazzogolvet?” Det beror naturligtvis på hur stort slitaget är, men i de flesta offentliga lokaler krävs dammtorkning med fuktade garn av golven varje dag. Då avlägsnas inte bara damm utan också grus som följt med in, och detta grus kan verka som ett slipmedel på den hårda golvytan. I trapphus räcker det ofta att rengöra golven en till två gånger per vecka.

Det är vanligt att en nyligen uppförd byggnad innehåller en ansevärd mängd byggnadsdamm som kan förorena golven. I början bör man därför städa med tätare frekvens tills allt byggnadsdamm försvunnit. De flesta vill ha en hög glans på sitt golv, men samtidigt är säkerheten av yttersta vikt i alla byggnader och det är därför vi rekommenderar ett rengöringsmedel som är klassificerat som halkfritt. Byggdamm och framförallt gipsdamm kan i kombination med såpa och mjukvax ge en extremt hal yta, ytan måste då rengöras med allrengöringsmedel, tills allt överskott avlägsnats. Detta problem är övergående och avtar när byggdamm har försvunnit ut ur byggnad och ventilation.

Sammanfattning daglig skötsel:

Skydda och rengör golven med såpa eller mjukvax.

Överskott och smuts avlägsnas med allrengöringsmedel (c:a var 4 städning), PH 7-10 i koncentrat.

Ev. highspeedpolera med jämna mellanrum för högre glans.

Välj i första hand produkter märkta med **bra miljöval** eller motsvarande märkning.

DET ÄR VIKTIGT ATT TERRAZZOGOLVET SER RENT UT. VATTEN, MOPPAR OCH ANNAN UTRUSTNING MÅSTE VARA VÄL RENGJORDA.

RENGÖRINGSMETODER FÖR STARKT NEDSMUTSADE GOLV OCH FLÄCKAR

Neutrala rengöringsmedel fungerar bäst om man blandar vatten och rengöringsmedel enligt tillverkarens anvisningar och sedan låter lösningen ligga på golvytan under några minuter för att låta all fet smuts lösas upp. Avlägsna detta med hjälp av gummiskrapa, våtsug eller mopp och skölj sedan noggrant med rent vatten. Det är viktigt att hålla golvet vått under hela rengöringen så att inte smutsen tränger in i golvet igen.

Märken efter klackar, asfalt, färg och dylikt tas i första hand bort med rakbladsskrapa. Vid inträngning används fint sandpapper eller våtslippapper och vatten: Efteråt skyddsbehandlas ytan enl. ovan, installationsbehandling. Vid större fläckar kan det krävas maskinslipning, tag då kontakt med **Herrljunga Terrazzo AB**.

SKADOR I GOLV OCH TRAPPOR

I samband med flyttningar och ombyggnader kan terrazzoitor skadas så att lagning måste ske. För detta arbete krävs skicklighet och rätt utrustning, tag kontakt med **Herrljunga Terrazzo AB**.

Herrljunga Terrazzo AB säljer inga egna rengöringsprodukter och ger bara rekommendationer. Vi föreslår mjuka vaxer eller såpa som stryks på i ett eller flera lager, enligt tillverkarens anvisningar.

För ytterligare information, tag kontakt med Herrljunga Terrazzo AB.